

**Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Філалагічны факультэт
Кафедра сучаснай беларускай мовы**

**Анатацыя да дыпломнай работы
Буцько Аліны Уладзіміраўны**

**“Моўная карціна свету беларуса
(на матэрыяле аповесці Васіля Быкава “Знак бяды”)**”

Навуковы кіраўнік Садоўская Анжаліка Леанідаўна

2015

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: моўная карціна свету, нацыянальная моўная карціна свету, мастацкі тэкст, гутарковае маўленне, стылізацыя маўлення, дыялектная лексіка, “моўны” пейзаж.

Аб’ектам навуковага даследавання з’яўляецца мова мастацкай прозы Васіля Быкава.

Прадмет даследавання – спосабы і сродкі стварэння моўнай карціны свету беларуса ў аповесці В. Быкава “Знак бяды” (гутарковае маўленне, “моўны” пейзаж і іншыя рознаўзроўневыя моўныя адзінкі, якія вызначаюць ідыястыль пісьменніка).

Мэта дыпломнай работы – раскрыць спосабы і сродкі стварэння моўнай карціны свету беларуса ў аповесці В. Быкава “Знак бяды”. Для дасягнення пастаўленай мэты былі выкарыстаны апісальна-аналітычны метады даследавання і метады кантэкстуальнага аналізу.

У працэсе даследавання было ўстаноўлена, што творчасць В. Быкава ўяўляе своеасаблівы “канцэнтрат” нацыянальнай моўнай карціны свету, дзе зафіксаваны і адлюстраваны нацыянальна значныя моўныя адзінкі як з літаратурнай мовы, так і з крыніц родных творцу гаворак, жывога маўлення. У творах пісьменніка арганічна зліліся ў адно цэлае як кніжна-пісьмовыя элементы, так і асаблівасці вуснай гутарковай камунікацыі. Лінгвістычнае вывучэнне гутарковага маўлення дазваляе ўбачыць як эстэтычную ролю яго элементаў у складзе мастацкага тэксту, так і яго спецыфіку ў якасці дзейснага спосабу і сродку стварэння моўнай карціны свету беларуса.

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: языковая картина мира, национальная языковая картина мира, художественный текст, разговорная речь, стилизация речи, диалектная лексика, «языковой» пейзаж.

Объектом научного исследования является язык художественной прозы Василя Быкова.

Предмет исследования – способы и средства создания языковой картины мира белоруса в повести В. Быкова «Знак беды» (разговорная речь, «языковой» пейзаж и другие разноуровневые языковые единицы, определяющие идиостиль писателя).

Цель дипломной работы – раскрыть способы и средства создания языковой картины мира белоруса в повести В. Быкова «Знак беды». Для достижения поставленной цели были использованы описательно-аналитический метод исследования и метод контекстуального анализа.

В процессе исследования было установлено, что творчество В. Быкова представляет своеобразный «концентрат» национальной языковой картины мира, где зафиксированы и отражены национально значимые языковые единицы как с литературного языка, так и из источников родных говоров писателя, живой речи. В произведениях писателя органично слились в одно целое как книжно-письменные элементы, так и особенности устной разговорной коммуникации. Лингвистическое изучение разговорной речи позволяет увидеть как эстетическую роль ее элементов в составе художественного текста, так и его специфику в качестве действенного способа и средства создания языковой картины мира белоруса.

SUMMARY

Key words: linguistic picture of the world, the national language picture of the world, artistic text, informal conversation, dialect vocabulary, stylization of the speech, “language” landscape.

The object of scientific research is language of art prose of Vaslya Bykova. **Subject of research** – the ways and means of creating a language picture of the world of Byelorussian in narrative V. Bykova «Sign of misfortune» (informal conversation, “language” landscape and other language units defining individual style of the writer).

Purpose of work to open ways and means of creating a language picture of the world of Byelorussian in narrative V. Bykova «Sign of misfortune». To achieve this goal were used the descriptive analytical method and a method of the analysis of a context were used.

In the course of research it was established, that creation V. Bykova imagines the original «concentrate» of national linguistic presentation the world, where corrected and reflected nationally meaningful linguistic units, both from a literary language and from the sources of mother tongue of author, living word. In the works of the writer organically merged into one as the book and language elements and features of oral colloquial communication. Linguistic studying of informal conversation allows to see as an esthetic role of its elements as a part of the art text, and its specifics as an effective way and apparatus for creating a language picture world of the Belarusian.